

Ikt.sz.: 371/2007.

FVM **Természeti Erőforrások Főosztálya**

Kiss János úr
főosztályvezető

Tárgy: Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács /VSZT/ álláspontja a konvencionális vetőmagban véletlenszerűen előforduló GMO-k megengedhető határértékének mértékéről.

Tisztelt Főosztályvezető Úr!

A VSZT a Magyarországon bejegyzett vetőmaggal foglalkozó cégek és magánszemélyek érdekeit képviseli. A 200 egyéni vállalkozó és 600 társas vállalkozás 50 milliárd Ft értékben állít elő és forgalmaz vetőmagot több ezer embernek munkát és megélhetést adva. A vetőmagágazat a mezőgazdaságon belül jelentős szektornak mondható.

Évente a 25.000 ha körüli szaporító területen nagyjából 50.000 tonna kukorica vetőmag kerül előállításra. A belső igények kielégítése mellett a megtermelt vetőmag jelentős része (60-70%) külföldön talál gazdára, közel 10 milliárd forint értékben. A vetőmagexport legnagyobb része Franciaországba, Németországba, Hollandiába és Olaszországba irányul.

A bel- és külföldön termelt vetőmag ma már döntően a biotechnológiában is érdekelt nemzetközi cégek fajtái közül kerül ki, azonban számos hazai szaporító gazdaságnak, vetőmag-feldolgozó üzemnek, valamint disztribútornak ad jól jövedelmező megélhetést.

A növénynevelés, vetőmagtermesztés hasonlóan a növénytermesztéshez nyílt környezetben történik, ezért a 100%-os tisztaság elérése teljesíthetetlen. A növényfajtól függően előfordulhatnak keresztbeporzások a vetőmag-szaporító területtel szomszédos táblákról, illetve fizikai keveredés is történhet a betakarítás, feldolgozás és csomagolás egyes lépései során. Kis mértékű szennyeződések ezért mindig elfogadottak voltak a vetőmagtermesztésben. A hagyományos vetőmagtermesztés során a fajtaidegen növényeket jól képzett vetőmag-felügyelők vizuálisan kiszűrik. A hibridkukorica vetőmag-szaporításban a fajtaidegen egyedek előfordulásának aránya az elmúlt évek során átlagosan 0,7% volt.

A GM kukorica fajták vetőmagjának termesztése, betakarítása, tárolása és forgalmazása a konvencionális fajtákkal azonos módon történik. Ezeknek a tételeknek szintén ellenőrzik a fajtatisztaságát.

Az új technológia megjelenése elsősorban nem a GM fajták, hanem a konvencionális vetőmagok termesztésénél jelent kihívást. A konvencionális vetőmagtétel tartalmazhat GM vetőmagot ugyanúgy, ahogy egyéb fajtaidegen vetőmagot is.

Magyarországon jelenleg nem engedélyezett a géntechnológiai úton módosított fajták termesztése, azonban takarmányként bekerülhet az országba. A hazánkban működő vetőmagcégek jelentős hányada nemesítésének és a szülői vonalak előállításának egy részét olyan területen végzi, ahol jelenleg is engedélyezett a GM kukorica termesztése. Mindezek már ma is megnövelik az idegen GMO jelenlétének kockázatát a nem GM vetőmagokban.

A világon évről évre nagyobb területen termesztenek GM növényeket, ezért véletlenszerű szennyeződések egyre gyakrabban történhetnek. A vetőmagban engedélyezett arányos GMO határérték kialakítása szükséges ahhoz, hogy a nemesítők, vetőmag-előállítók és a gazdálkodók megfelelő jogbiztonság mellett dolgozhassanak.

A megfelelő határérték kialakítása kizárólag technikai jellegű kérdés. Célja egyrészt, hogy biztosítható legyen az árutermesztés során a 0,9%-os jelölési küszöb valamint, hogy a határérték betartása ne jelentsen a vetőmagcégek számára aránytalanul magas többlet terheket.

A határérték betartásához a vetőmagcégeknek jelentős többlet terhekkal kell szembenéznük, valamint működési változtatásokat is kell alkalmazni. A vetőmagipar többletköltségei elsősorban a következő tényezőkből adódnak:

- A tételek folyamatos ellenőrzése, teszt költségek.
- Az izolációs távolságok biztosítása érdekében megnövelt földterületek.
- Logisztikai költségek.
- Vetőmagüzemi többletköltségek, a berendezések kevésbé hatékony kihasználása, szigorúbb tisztítási előírások.
- A határérték feletti tételek kiselejtezése.

A többletköltségek a határérték csökkenésével nem lineárisan, hanem exponenciálisan növekednek. Az európai vetőmagcégek bevonásával végzett tanulmány¹ szerint az egyes határértékek betartása az alábbi táblázatban található többletköltségekkel járhat:

	GMO küszöbértékek (%)			
A költségek forrása az EU-ban	1,0	0,5	0,3	0,1
Vetőmag-szaporítási többletköltségek	0,0	20,0	20,4	33,0
Vetőmagüzemi többletköltségek	6,5	5,1	12,2	27,5
Teszt költségek	0,3	2,9	2,4	7,4
Zsákonkénti összes többletköltség	6,8	28,0	35,0	68,0
Szórás	1,9	3,1	3,6	8,1
Min.	3,5	21,5	26,6	51,6
Max.	12,3	34,3	42,3	81,1

¹ Nicholas Kalaitzadonakes and Alexandre Magner (2007) The economics of adventitious presence thresholds in the EU seed market EMAC Working Paper Series 2007-3.

Az európai vetőmagcégek fő piaca az Európai Unió és viszonylag jelentéktelenek az összes többi piacon. Ezért a GM határérték teljesítéséből adódó költségek és kockázatok közvetlenül vonatkoznak természetük nagy részére. Ezzel ellentétben az USA-központú világméretű vetőmagcégek természetének és bevételi forrásának sokkal kisebb része kitett a GM határérték teljesítési költségeinek és kockázatainak.

A természeti forrásaik és nagy méreteik miatt sokkal hatékonyabban tudják kezelni a GMO korlátozásokat vetőmagtermesztésük, természeti rendszereik és helyszíneik, portfóliójának optimalizálásával és a raktáron lévő készleteik vizsgálatával és „lefölözésével”.

A globális kukorica vetőmagpiac jelenlegi helyzete miatt az EU korlátozásai az európai vetőmagipar számára versenyhátrányt jelent.

Az arányos GMO határérték kialakítása elsősorban nem a biotechnológiai multinacionális vállalatok érdeke. A konvencionális nemesítésben és vetőmag-előállításban érintett kis- és középvállalatok azok, amelyek a leginkább sérülhetnek az aránytalanul alacsony határérték kialakításakor. Mint Európa legtöbb országában, hazánkban is a vetőmagszektor a kis- és középvállalkozásokra épül, akik számára az aránytalanul szigorú határérték kialakítása sokkal nagyobb problémát fog okozni, mint a nagy multinacionális cégeknek.

A fentiek alapján a VSZT a 0,5%-ot javasolja a konvencionális kukorica vetőmagtételben véletlenszerűen előforduló GMO határértékének.

Kérem, a hazai álláspont kialakításakor az ügyben leginkább érintett vetőmagágazat szakmai érveinek figyelembevételét. Szükség esetén további információkkal állunk szíves rendelkezésére.

Budapest, 2007. november 28.

Üdvözlettel:

Ruthner Szabolcs
ügyvezető igazgató